UOHSX006USEO

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Č. j.: ÚOHS-S42/2015/KS-5225/2015/840/ASm Brno: 23. 2. 2015

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S42/2015/KS, zahájeném dne 16. 1. 2015 podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 21 téhož zákona, na základě návrhu účastníka řízení, společnosti AGROFERT, a.s., se sídlem Praha 4, Pyšelská 2327/2, IČ: 26185610, zastoupené Mgr. Robertem Nešpůrkem, LL.M., advokátem, se sídlem Praha 1, Na Florenci 2116/15, na základě plné moci, na povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. téhož zákona, vydává toto

ROZHODNUTÍ:

Spojení soutěžitelů AGROFERT, a.s., se sídlem Praha 4, Pyšelská 2327/2, IČ: 26185610, a AGROFIN Svitavy, a.s., se sídlem Litomyšl, Mařákova čp. 931, IČ: 25272110, ke kterému má dojít dle § 12 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s „Letter of Intent“, podepsaným dne 19. 11. 2014 společností AGROFERT, a.s., na straně jedné, a obchodními korporacemi […*obchodní tajemství*…], na straně druhé jako prodávajícími, v jehož důsledku má společnost AGROFERT, a.s. získat, prostřednictvím své dceřiné společnosti Cerea, a.s., se sídlem Pardubice, Dělnická 384, IČ: 46504940, akcie představující cca 63% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve společnosti AGROFIN Svitavy, a.s., a tím i možnost tuto společnost výlučně kontrolovat, se dle § 16 odst. 2 téhož zákona,

POVOLUJE.

ODŮVODNĚNÍ

1. Skutečnost, že se Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) spojením zabývá, byla v souladu s § 16 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v platném znění (dále též „zákon“), zveřejněna v Obchodním věstníku č. OV461071 ze dne 21. 1. 2015. Tato skutečnost byla současně zveřejněna na internetových stránkách Úřadu. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou námitku k uvedené transakci neobdržel.

2. Dále Úřad, vědom si významného postavení spojujících se soutěžitelů v některých ze spojením dotčených oblastí na území České republiky, oslovil za účelem získání informací potřebných k náležitému zjištění skutkového stavu týkajícího se soutěžního prostředí konkurenty a nejvýznamnější stávající či potenciální odběratele a dodavatele spojujících se soutěžitelů se žádostí o poskytnutí informací a stanovisek k dopadům předmětného spojení na hospodářskou soutěž. Některé z Úřadem oslovených subjektů ve svých vyjádřeních sdělily Úřadu svoje námitky proti posuzovanému spojení soutěžitelů. Těmito námitkami se Úřad zabývá níže v tomto rozhodnutí.[1]

3. Při posuzování spojení soutěžitelů Úřad vycházel zejména z návrhu na povolení spojení, dotazníku k povolení spojení, listiny zakládající spojení, výročních zpráv a účetních závěrek spojujících se soutěžitelů, jakož i dalších všeobecně známých skutečností týkajících se spojujících se soutěžitelů a spojením dotčených oblastí. Úřad též vycházel z vyjádření a stanovisek obdržených od konkurentů, odběratelů a dodavatelů spojujících se soutěžitelů.

I. Notifikační podmínky

4. K navrhovanému spojení soutěžitelů má dojít v souvislosti s „Letter of Intent“, který byl podepsán dne 19. 11. 2014 společností AGROFERT, a.s., se sídlem Praha 4, Pyšelská 2327/2, IČ: 26185610 (dále jen „AGROFERT“), na straně jedné, a obchodními korporacemi […*obchodní tajemství*…], na straně druhé jako prodávajícími.[2]

5. V souvislosti s výše uvedeným dokumentem má společnost AGROFERT získat, prostřednictvím své dceřiné společnosti Cerea, a.s., se sídlem Pardubice, Dělnická 384, IČ: 46504940, akcie představující 63% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve společnosti AGROFIN, a tím i možnost vykonávat rozhodující vliv na činnost této společnosti, a tedy i možnost tuto společnost ve smyslu § 12 odst. 4 zákona kontrolovat.

6. Posuzovaná transakce tak představuje spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona, neboť podle citovaného ustanovení se za spojení soutěžitelů považuje situace, kdy

[1] Viz část III. tohoto rozhodnutí.

[2] Uvedení prodávající společně drží cca 63% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech ve společnosti AGROFIN Svitavy, a.s., se sídlem Litomyšl, Mařákova čp. 931, IČ: 25272110 (dále jen „AGROFIN“).

jedna nebo více osob, které nejsou podnikateli, ale kontrolují již jednoho soutěžitele, anebo jestliže jeden nebo více podnikatelů získá možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiného soutěžitele nabytím účastnických cenných papírů, obchodních nebo členských podílů.

7. Dále se Úřad zabýval otázkou, zda předmětné spojení splňuje také druhé notifikační kritérium, stanovené v § 13 zákona. Vzhledem k tomu, že celkový čistý obrat všech spojujících se soutěžitelů dosažený za poslední účetní období na trhu České republiky je vyšší než 1,5 miliardy Kč a alespoň dva ze spojujících se soutěžitelů dosáhli každý za poslední účetní období na trhu České republiky čistého obratu vyššího než 250 milionů Kč, je notifikační podmínka stanovená v § 13 písm. a) zákona splněna, a spojení soutěžitelů tak podléhá povolení Úřadu.

II. Charakteristika spojujících se soutěžitelů

8. Společnost **AGROFERT** je holdingovou společností podnikatelského uskupení AGROFERT (dále též „Skupina AGROFERT“), jež prostřednictvím majetkových účastí sdružuje výrobní a obchodní společnosti na území České republiky i v zahraničí, které se zabývají zejména činnostmi v oblasti zemědělství, potravinářství a chemického průmyslu,[3] dále působí v oblasti obchodu se zemědělskou technikou (např. traktory či kombajny), v oblasti obchodu se zařízením pro zemědělskou prvovýrobu (např. dojicí zařízení), v oblasti lesnictví (poskytování služeb v souvislosti s údržbou lesích porostů, těžba dřeva, jeho prodej a zpracování), a rovněž jsou aktivní v oblasti vydavatelství (vydávání periodického i neperiodického tisku), v oblasti poskytování inzertního prostoru v tisku a na internetu, v oblasti polygrafické výroby tiskovin a provozování rozhlasového vysílání. Jediným akcionářem společnosti AGROFERT je pan Ing. Andrej Babiš, který tuto společnost kontroluje.

9. Nabývaná společnost AGROFIN je holdingovou společností, jež dále kontroluje společnosti Agropodnik Svitavy, a.s., IČ: 47452765, a Agrostav Svitavy, a.s., IČ: 47452757, obě se sídlem Svitavy, Průmyslová 3/1902 (dále jen „Skupina AGROFIN“).

10. Společnost AGROFIN nevyvíjí vlastní podnikatelskou činnost a na trhu působí prostřednictvím svých dceřiných společností. Těžiště činnosti Skupiny AGROFIN je prodej minerálních průmyslových hnojiv a přípravků na ochranu rostlin zemědělským prvovýrobcům a v menší míře i výkup zemědělských produktů (zejména olejnin a obilovin) a poskytování služeb pro zemědělské prvovýrobce na území Pardubického kraje.

III. Dopady spojení

11. Za účelem zjištění, zda navrhované spojení soutěžitelů nebude mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, zejména proto, že by jím vzniklo nebo bylo posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, Úřad vymezuje relevantní trh, jímž je v souladu s § 2 odst. 2 zákona trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

12. Při vymezování relevantních trhů v jednotlivých případech spojení soutěžitelů, k nimž dochází podle § 12 odst. 3 zákona, se Úřad zaměřuje na činnosti, které na území České

[3] Například i výrobou minerálních průmyslových hnojiv a přípravků na ochranu rostlin.

republiky provozují soutěžitelé, nad nimiž je v důsledku spojení získávána kontrola, a z nich pak zejména na ty, které se zároveň překrývají s činnostmi navrhovatele či na ně vertikálně navazují nebo jim předcházejí.

13. Z výše podaného popisu podnikatelských aktivit spojujících se soutěžitelů vyplývá, že činnosti Skupiny AGROFERT i nabývané Skupiny AGROFIN se na území České republiky horizontálně překrývají v (i) oblastech výkupu a prodeje obilovin a olejnin, (ii) oblasti maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv, (iii) oblasti maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin a (iv) oblasti poskytování služeb pro zemědělské prvovýrobce. Skupina AGROFERT samostatně působí i v oblastech (i) produkce obilovin a (ii) produkce olejnin jako oblastech vertikálně předcházejících oblastem výkupu a prodeje těchto rostlinných komodit, a v oblastech (iii) výroby a velkoobchodního prodeje minerálních průmyslových hnojiv a (iv) výroby a velkoobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin, jakožto oblastech vertikálně předcházejících oblastem maloobchodního prodeje těchto zemědělských vstupů.

III.1 Oblast obilovin a olejnin

14. Při vymezování věcného relevantního trhu v oblasti obilovin a olejnin se v rozhodovací praxi Úřadu rozlišují trhy produkce obilovin a produkce olejnin, a následně trhy jejich výkupu od zemědělských prvovýrobců a trhy následného prodeje zpracovatelům.[4] Geograficky jsou trhy produkce a výkupu obilovin a produkce a výkupu olejnin od zemědělských prvovýrobců vymezovány územími jednotlivých krajů České republiky, v nichž spojující se soutěžitelé působí. V případě posuzovaného spojení soutěžitelů se jedná o území Pardubického kraje, kde se činnost spojujících se subjektů překrývá. Trhy prodeje obilovin a olejnin pro zpracovatelský průmysl jsou geograficky vymezovány územím celé České republiky.[5]

15. Oba spojující se soutěžitelé působí na území Pardubického kraje na relevantních trzích výkupu obilovin a výkupu olejnin.

16. Na relevantním trhu výkupu obilovin v Pardubickém kraji dosáhla Skupina AGROFERT cca [5-15]% tržního podílu, podíl Skupiny AGROFIN činil cca [0-5] %, spojením vzniklý soutěžitel tak bude dosahovat na předmětném relevantním trhu cca [5-15]% tržního podílu.[6] Na relevantním trhu výkupu olejnin v Pardubickém kraji dosáhla Skupina AGROFERT cca [15-25]% tržního podílu, podíl Skupiny AGROFIN činil cca [0-5] %, spojením vzniklý soutěžitel tak bude dosahovat na předmětném relevantním trhu cca [15-25]% tržního podílu.

17. Posuzované spojení soutěžitelů má horizontální charakter rovněž na relevantních trzích prodeje obilovin pro zpracovatelský průmysl a prodeje olejnin pro zpracovatelský průmysl, v obou případech na území České republiky, přičemž společný tržní podíl spojením vzniklého soutěžitele na žádném z těchto relevantních trhů nedosahuje 15 % a nárůst tržního podílu Skupiny AGROFERT v důsledku uskutečnění spojení nebude vyšší než [0-5] %.

18. Na relevantních trzích produkce obilovin, respektive produkce olejnin, na území Pardubického kraje, působí pouze Skupina AGROFERT, jejíž objem produkce z celkového

[4] Viz například rozhodnutí Úřadu S396/2011/KS *AGROFERT/Loredana* či S 49/2008 *AGROFERT/PRVNÍ ŽATECKÁ*.
[5] Viz například rozhodnutí Úřadu S396/2011/KS *AGROFERT/Loredana* či S 49/2008 *AGROFERT/PRVNÍ ŽATECKÁ*.
[6] Veškeré údaje o tržních podílech dosažených spojujícími se soutěžiteli na trzích v oblastech výroby, výkupu a prodeje rostlinných komodit vychází z údajů platných pro rok 2013.

množství těchto vypěstovaných zemědělských komodit v Pardubickém kraji činí u obou pěstovaných komodit cca [0-5] %.

19. S ohledem na skutečnost, že na relevantním trhu výkupu olejnin v Pardubickém kraji dosahuje společný tržní podíl spojením vzniklého soutěžitele více než 15 %,[7] Úřad u stávajících nejvýznamnějších dodavatelů olejnin spojujících se soutěžitelů zjišťoval, zda mají na trhu možnost volby alternativních odběratelů. Všichni z oslovených odběratelů Úřadu sdělili, že spojení soutěžitelů nebude dle jejich názoru mít negativní dopad na hospodářskou soutěž na dotčeném relevantním trhu ani na ně samotné a že na trhu existují další odběratelé olejnin, se kterými mohou obchodovat, pokud by se zhoršily podmínky, za nichž v současné době dodávají olejniny spojujícím se soutěžitelům.[8]

20. Z výše uvedeného vyplývá, že posuzované spojení soutěžitelů má nejen horizontální, ale i vertikální charakter, kdy dochází jednak k vertikálnímu propojení činností (i) Skupiny AGROFERT na trzích produkce obilovin, respektive produkce olejnin, a trzích výkupu obilovin a výkupu olejnin, a to na území Pardubického kraje, a jednak k propojení činnosti (ii) na trzích výkupu obilovin a olejnin a trzích prodeje obilovin a olejnin pro zpracovatelský průmysl na území České republiky.

21. Vzhledem ke skutečnostem, že na žádném z výše identifikovaných relevantních trhů individuální ani společný podíl spojujících se soutěžitelů nepřesáhne 25 %,[9] a že na předmětných relevantních trzích dochází k relativně malému nárůstu tržního podílu Skupiny AGROFERT, předmětné spojení nevzbuzuje vážné obavy z narušení hospodářské soutěže na relevantních trzích produkce a výkupu obilovin a produkce a výkupu olejnin na území Pardubického kraje a prodeje těchto komodit pro zpracovatelský průmysl na území České republiky.

III.2 Oblast prodeje průmyslových minerálních hnojiv

III.2.1 Vymezení relevantního trhu

22. Minerální hnojiva lze obecně dělit na hnojiva organická a průmyslová. Posuzovaným spojením soutěžitelů je dotčen relevantní trh v oblasti hnojiv průmyslových. Jejich prostřednictvím jsou do půdy dodávány tři základní biogenní prvky, tj. dusík - N, fosfor - P a draslík - K, a to za účelem maximalizace růstu rostlin a optimalizace výnosů z úrody. V závislosti na obsažených biogenních prvcích se potom hnojiva dělí na jednosložková, tj. dusíkatá, fosforečná či draselná, a vícesložková, která se dále dělí podle poměru obsažených biogenních prvků.

23. Z hlediska charakteru činností lze v této oblasti rozlišovat trh velkoobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv (upstream market), jako trh zahrnující dodávky výrobců či velkodistributorů určené distributorům průmyslových hnojiv, a na něho vertikálně navazující

[7] Spojení soutěžitelů, kteří dosahují na relevantním trhu společného tržního podílu nižšího než 15 %, lze notifikovat v souladu s § 16a odst. 1 písm. a) zákona v rámci tzv. zjednodušeného řízení.
[8] Viz například list spisu č. 355-356, č. 351-352 a č. 278-280.
[9] Dle § 17 odst. 3 zákona se má za to, že, neprokáže-li se při posuzování spojení opak, pak spojení soutěžitelů, jejichž společný tržní podíl na relevantních trzích je nižší než 25 %, nemá za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

trh maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv (downstream market), kde odběrateli a zároveň konečnými spotřebiteli jsou zemědělští prvovýrobci.

24. Na velkoobchodní úrovni prodeje průmyslových minerálních hnojiv je ze spojujících se soutěžitelů činná pouze Skupina AGROFERT, která je nejvýznamnějším tuzemským výrobcem, velkodistributorem průmyslových hnojiv a dále jejich dovozcem ze zahraničí, a to jednak ze svých výrobních kapacit umístěných mimo Českou republiku (zejména Duslo, a.s. a SKW Stickstoffwerke Piesteritz GmbH) a jednak hnojiv od jiných zahraničních producentů.

25. Na maloobchodní úrovni prodeje průmyslových minerálních hnojiv působí oba spojující se soutěžitelé, kteří dodávají průmyslová hnojiva pro konečné spotřebitele, tj. zemědělské prvovýrobce.

26. Pokud jde o vzájemnou zastupitelnost jednotlivých druhů hnojiv, Úřad již v předchozích rozhodnutích konstatoval, že mezi skupinami dusíkatých, fosforečných a draselných hnojiv neexistuje z pohledu spotřebitele vzájemná zastupitelnost.[10] Na druhou stranu vymezení věcně relevantních trhů v závislosti na jednotlivých skupinách hnojiv by přicházelo v úvahu, kdyby spojením dotčenou oblastí byla výroba průmyslových hnojiv a nikoli jejich maloobchodní prodej, respektive distribuce. V případě distribuce totiž existuje nabídková substituce nabízených produktů, neboť distributor prodává takový produkt, po kterém existuje poptávka a který si od svého dodavatele objedná. To je situace podstatně odlišná od výroby, kdy, obecně řečeno, přechod od výroby jednoho druhu produktu k jinému ani změna poměru vyrobeného množství jednoho druhu produktu ke druhému nejsou tak snadné, neboť jsou spjaty s dodatečnými náklady vynaloženými mimo jiné na změnu technologie výroby apod. Naproti tomu distributor, který je v kontaktu se svým dodavatelem – výrobcem, může objednat zboží pouze v závislosti na poptávce.[11]

27. Z pohledu geografického Úřad ve své rozhodovací praxi[12] vymezoval relevantní trh maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv územím jednotlivých krajů České republiky, a to proto, že zemědělští prvovýrobci odebírají tyto produkty většinou v omezené dojezdové vzdálenosti od své provozovny, která zpravidla odpovídá území jednotlivých krajů České republiky. Vzhledem ke geografickému zaměření činnosti nabývané Skupiny AGROFIN v oblasti maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv pouze na území Pardubického kraje, Úřad pro účely daného správního řízení vymezil jako relevantní trh maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území Pardubického kraje.

28. Při posouzení otázky, zda v důsledku spojení dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu maloobchodního prodeje průmyslových hnoji na území Pardubického kraje či nikoli, Úřad zejména zkoumal, (i) zda spojující se soutěžitelé jsou blízkými konkurenty na trhu, (ii) zda v případě zvýšení ceny ze strany spojujících se soutěžitelů budou mít odběratelé průmyslových minerálních hnojiv na území Pardubického kraje od spojujících se soutěžitelů možnost přejít ke konkurenčním dodavatelům průmyslových minerálních hnojiv, (iii) zda spojením vzniklý soutěžitel bude schopen bránit

[10] Viz například S 39/02 *AGROFERT HOLDING/UNIPETROL* nebo S 103/02 *A & A Stickstoff Holding/SKW Stickstoffwerkepiesteritz*.
[11] Viz například S293/2008/KS AGROFERT HOLDING/Agropol group.
[12] Viz například rozhodnutí Úřadu S49/2008 *AGROFERT HOLDING/PRVNÍ ŽATECKÁ*.

konkurenčním dodavatelům průmyslových minerálních hnojiv v rozšiřování jejich působení a (iv) zda v důsledku spojení dojde k odstranění významné konkurenční síly.

III.2.2 Horizontální dopady spojení

29. Na trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území Pardubického kraje dosáhla v roce 2014 Skupina AGROFERT tržního podílu cca [15-25] %, zatímco tržní podíl nabývané Skupiny AGROFIN činil cca [15-25] %. Po uskutečnění posuzovaného spojení tak bude společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů v roce 2014 činit cca [35-45] %.

30. Skupina AGROFIN disponuje na území Pardubického kraje čtyřmi prodejními místy průmyslových minerálních hnojiv a přípravků na ochranu rostlin, a to v rámci okresů Svitavy a Havlíčkův Brod, naproti tomu skupina AGROFERT působí v rámci Pardubického kraje v okresech Pardubice a Chrudim.

31. Z analýzy struktury relevantního trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území Pardubického kraje vyplývá, že spojením vzniklý soutěžitel bude na tomto trhu i po spojení čelit konkurenci ze strany dalších soutěžitelů, mezi které se řadí především společnosti HOKR, spol. s r.o. (s tržním podílem ve výši 15 - 25 %), Agro Choceň a.s., AGRO CS a.s., YARA Agri a BOR, s.r.o. (každá s tržním podílem ve výši 5 - 15 %) a dále například Odbytové a hospodářské družstvo Pardubice, Agro Žamberk a.s., Agrochem a.s. Lanškroun (s tržními podíly ve výši 0 – 5 %).

32. K tomu Úřad v případě hodnocení konkurenční blízkosti uvádí, že Skupina AGROFERT je v oblasti průmyslových minerálních hnojiv celorepublikově působící soutěžitel vertikálně integrovaný na výrobu, velkoobchodní a maloobchodní prodej, zatímco Skupina AGROFIN se zabývá pouze jeho maloobchodním prodejem na regionální úrovni. Rovněž v rámci Pardubického kraje působí v rámci rozdílných okresů. Tyto skutečnosti, a rovněž i fakt, že stejně jako spojující se soutěžitelé, tak i řada dalších konkurentů nabízí zemědělským prvovýrobcům obdobné služby či obchodní podmínky (např. možnost tzv. zeleného úvěrování),[13] nasvědčují, že spojující se soutěžitelé navzájem nepředstavují blízké konkurenty, kteří by na sebe uplatňovali významný konkurenční tlak, jehož ztráta v důsledku uskutečnění spojení by mohla znamenat podstatné narušení hospodářské soutěže na daném trhu.

33. V rámci šetření byla rovněž prokázána možnost přechodu odběratelů průmyslových minerálních hnojiv k alternativním dodavatelům, kteří působící jak v rámci kraje, tak i případně na území krajů sousedních, když pouze jeden z oslovených subjektů poukázal na údajnou nemožnost nalezení alternativního dodavatele průmyslových hnojiv.[14] V této souvislosti Úřad nicméně poukazuje na skutečnost, že zmiňovaný odběratel hnojiv odebírá již před spojením prakticky veškerá jím odebíraná průmyslová hnojiva pouze od jednoho dodavatele (jednoho ze spojujících se soutěžitelů). Tudíž v důsledku spojení se pro něj nic nemění, neboť je dle jeho názoru, když nemá žádnou alternativu, nucen odebírat od nynějšího jediného dodavatele, na druhou stranu je toto tvrzení v přímém rozporu se stanoviskem všech ostatních oslovených odběratelů, kteří Úřadu existenci alternativních

[13] Jedná se o formu financování činnosti zemědělských prvovýrobců, kdy dodávky zemědělských vstupů platí prvovýrobci až po sklizni formou naturálních dodávek vypěstovaných zemědělských komodit.
[14] Viz list spisu č. 315-317.

dodavatelů potvrdili. Rovněž tak žádný z oslovených odběratelů spojujících se soutěžitelů nevyjádřil ve svých stanoviscích obavu z narušení hospodářské soutěže, jež by měla plynout z uskutečnění posuzovaného spojení soutěžitelů.[15]

34. Na základě zjištění, že spojující se soutěžitelé nejsou na relevantním trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv v Pardubickém kraji blízkými konkurenty a že jejich odběratelé budou mít i po spojení na území Pardubického kraje zachovanou možnost přejít k významným konkurenčním dodavatelům průmyslových minerálních hnojiv, Úřad dospěl k závěru, že předmětné spojení soutěžitelů nepovede k odstranění či snížení konkurenčního tlaku na zkoumaném relevantním trhu. Vznik pro hospodářskou soutěž nepříznivých účinků v důsledku posuzovaného spojení soutěžitelů tak lze dle Úřadem učiněných zjištění vyloučit.

III.2.3 Vertikální dopady spojení

35. Skupina AGROFERT v oblasti prodeje průmyslových minerálních hnojiv působí nejen na trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv v Pardubickém kraji, ale i na vertikálně předcházejícím trhu (upstream market) velkoobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území České republiky. Předmětné spojení soutěžitelů tak má rovněž vertikální charakter a Úřad proto zkoumal, zda posuzovaným spojením soutěžitelů nedojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území Pardubického kraje plynoucího z vertikální povahy posuzovaného spojení soutěžitelů. Při tomto posouzení Úřad podpůrně přihlédl k pravidlům stanoveným v Pokynech pro posuzování nehorizontálních spojení podle Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků (dále jen „Pokyny pro posuzování nehorizontálních spojení“).[16]

36. Úřad se v této souvislosti zabýval vertikálními nekoordinovanými účinky, které mohou mít podobu především tzv. uzavření trhu, kdy spojení poskytne spojujícím se soutěžitelům schopnost a motiv k tomu, aby omezili či vyloučili přístup skutečných nebo potenciálních konkurentů buď (i) ke vstupům (input foreclosure), nebo (ii) k zákazníkům (customer foreclosure).

III.2.3.1 Uzavření přístupu ke vstupům

37. Úřad zkoumal, zda spojením vzniklý soutěžitel bude mít schopnost a motiv podstatným způsobem omezit nebo ztížit přístup konkurenčních maloobchodníků s průmyslovými minerálními hnojivy na území Pardubického kraje k velkoobchodním dodávkám těchto hnojiv a zda by takový postup mohl mít negativní dopad na hospodářskou soutěž na trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv v Pardubickém kraji.

38. V této souvislosti bylo zjištěno, že Skupina AGROFERT disponuje na trhu velkoobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území České republiky tržním podílem ve výši cca [25-35] % s mírně sestupnou tendencí za období 2011-2014, přičemž tento tržní podíl se v důsledku předmětného spojení nezvýší, neboť nabývaná Skupina AGROFIN na trhu velkoobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území České republiky nepůsobí.

[15] Viz například list spisu č. 364-366, č. 343, č. 281-284 a č. 278-280.
[16] Zveřejněno v Úředním věstníku Evropských společenství, viz Official Journal C 265, ze dne 18. 10. 2008, str. 6 - 26.

39. Nehledě ke shora uvedenému, na trhu velkoobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv na území České republiky jsou přítomni konkurenční velkoobchodníci, jako například YARA Agri Czech Republic, s.r.o. (náležející do celosvětově činné skupiny YARA AGRI), Borealis L.A.T Czech Republic s.r.o. (náležející do celosvětově působící skupiny Borealis), BOR, s.r.o. (náležející do celosvětově činné skupiny BayWa) či další významní na národní úrovni působící konkurenti, jako je ADW AGRO, a.s., HOKR, spol. s r.o., AGRO CS a.s. Úřad k tomu uvádí, že většina z těchto subjektů působících na velkoobchodním trhu je rovněž vertikálně integrována, když působí i v oblasti maloobchodních dodávek minerálních průmyslových hnojiv, a to i v Pardubickém kraji.

40. Z vyjádření oslovených konkurenčních maloobchodních prodejců průmyslových minerálních hnojiv dále vyplývá, že významná část těchto konkurentů[17] tyto průmyslová minerální hnojiva dováží buď ze zahraničí či odebírá mimo Skupinu AGROFERT a že mají možnost alternativních dodávek průmyslových minerálních hnojiv od jiných dodavatelů působících na velkoobchodním trhu.

41. Spojením vzniklý soutěžitel tak dle zjištění Úřadu nebude mít schopnost uzavírat svým konkurentům na relevantním trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv v Pardubickém kraji přístup ke vstupům (velkoobchodním dodávkám průmyslových minerálních hnojiv), a tudíž efektivně omezit jejich působení jako reálného konkurenta ke spojením vzniklému subjektu.

III.2.3.2 Uzavření přístupu k zákazníkům

42. Pokud jde o případné narušení hospodářské soutěže uzavřením přístupu skupinou AGROFERT konkurujícím velkoobchodním prodejcům průmyslových minerálních hnojiv k zákazníkům, tj. k maloobchodním distributorům či prodejcům této komodity, Úřad zkoumal, zda spojením vzniklý soutěžitel bude mít schopnost a motiv omezit konkurenční velkoobchodníky s průmyslovými minerálními hnojivy v jejich dodávkách těchto produktů maloobchodním distributorům či prodejcům průmyslových minerálních hnojiv a zda by takový postup mohl mít negativní dopad na hospodářskou soutěž.

43. V této souvislosti je nutno poukázat na skutečnost, že Skupina AGROFIN již před spojením pokrývá svou potřebu průmyslových minerálních hnojiv z cca […*obchodní tajemství*…] % dodávkami od Skupiny AGROFERT. Dodávky průmyslových minerálních hnojiv Skupině AGROFIN od ostatních velkoobchodních dodavatelů působících na území České republiky jsou pouze v zanedbatelném rozsahu a představují méně než […*obchodní tajemství*…] % z celkových velkoobchodních dodávek průmyslových minerálních hnojiv pro maloobchodní prodejce v České republice.

44. Efekt omezení či vyloučení přístupu konkurenčních velkoobchodníků s průmyslovými minerálními hnojivy k zákaznické základně představované odběry Skupiny AGROFIN, který by mohl nastat v důsledku uskutečnění posuzovaného spojení soutěžitelů, by byl natolik malý, že by nebyl způsobilý negativně ovlivnit hospodářskou soutěž na zkoumaných trzích.

45. Lze tak vyloučit, že předmětné spojení soutěžitelů povede k narušení hospodářské soutěže na zkoumaném trhu i v důsledku omezení přístupu konkurentů spojujících se soutěžitelů

[17] Např. společnost YARA Agri Czech Republic, s.r.o., OSEVA UNI, a.s., AGRO CS a.s., BOR, s.r.o., VP AGRO, spol. s r.o., Odbytové družstvo Pardubice.

k zákazníkům na maloobchodním trhu dodávek průmyslových minerálních hnojiv, jež by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže na území České republiky.

46. Z uvedených důvodů lze vyvrátit i obavy vyjádřené některými konkurenčními společnostmi,[18] které se týkaly zhoršení vyjednávacích podmínek, a to v důsledku propojení významného výrobce regionálního prodejce průmyslových hnojiv a přípravků na ochranu rostlin a dále negativního dopadu ze spojení z důvodu posílení dominantního postavení společnosti AGROFERT.[19]

III.3 Oblast prodeje přípravků na ochranu rostlin

III.3.1 Vymezení relevantního trhu

47. Přípravky na ochranu rostlin je možno, stejně jako průmyslová hnojiva, členit v souladu s rozhodovací praxi Úřadu[20] dle jejich vlastností či účinků do několika základních skupin, z nichž nejvýznamnějšími jsou herbicidy, fungicidy, insekticidy, zoocidy, morforegulátory a mořidla. Je přitom rovněž třeba odlišovat trh velkoobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin (upstream market) a na něj vertikálně navazující trh maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin (downstream market).

48. Na velkoobchodní úrovni prodeje přípravků na ochranu rostlin je ze spojujících se soutěžitelů činná pouze skupina AGROFERT, která je významným tuzemským výrobcem, dovozcem a velkodistributorem přípravků na ochranu rostlin.

49. Na maloobchodní úrovni prodeje přípravků na ochranu rostlin působí oba spojující se soutěžitelé, kteří dodávají přípravky na ochranu rostlin pro konečné spotřebitele, tj. zemědělské prvovýrobce.

50. Pokud jde o vzájemnou zastupitelnost jednotlivých druhů přípravků na ochranu rostlin, Úřad již v předchozích rozhodnutích konstatoval, že mezi jejich jednotlivými skupinami neexistuje z pohledu spotřebitele vzájemná zastupitelnost. Na druhou stranu vymezení věcně relevantních trhů v závislosti na jednotlivých skupinách přípravků by přicházelo v úvahu, kdyby spojením dotčenou oblastí byla výroba těchto produktů a nikoli jejich maloobchodní prodej, resp. distribuce. V případě distribuce existuje nabídková substituce nabízených přípravků na ochranu rostlin, neboť distributor prodává takový produkt, po kterém existuje poptávka a který si od svého dodavatele objedná. Zatímco přechod od výroby jednoho druhu produktu k jinému ani změna poměru vyrobeného množství jednoho druhu produktu ke druhému nejsou snadné, neboť jsou spjaty s dodatečnými náklady vynaloženými mimo jiné na změnu technologie výroby apod., distributor, který je v kontaktu se svým dodavatelem – výrobcem, je na tom v tomto ohledu lépe, neboť může objednat zboží pouze v závislosti na poptávce. [21]

[18] Viz například list spisu č. 357-360, č. 303-304 a č. 301-302.

[19] Naopak Úřad obdržel stanoviska některých oslovených konkurentů, kteří uvedli, že spojení nebude mít podstatný vliv, a to například z důvodu nedostatečných skladovacích kapacit pro uskladnění průmyslových hnojiv nabývané Skupiny AGROFIN v určitých oblastech Pardubického kraje, kdy operativnost a včasnost aplikace hnojiv hraje důležitou roli, viz list spisu č. 293-297, č. 274-275 a č. 266-268.

[20] Viz například rozhodnutí Úřadu S 49/2008 *AGROFERT/PRVNÍ ŽATECKÁ*.

[21] Viz například rozhodnutí Úřadu S 49/2008 *AGROFERT/PRVNÍ ŽATECKÁ.*

51. Z pohledu geografického Úřad vymezoval ve své rozhodovací praxi[22] relevantní trh maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin územím jednotlivých krajů České republiky. Vzhledem ke geografickému zaměření činnosti nabývané Skupiny AGROFIN v oblasti maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin, která je činná pouze na území Pardubického kraje, Úřad obdobně jako v případě průmyslových minerálních hnojiv pro účely daného správního řízení vymezil trh maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území Pardubického kraje.

52. Při posouzení, zda v důsledku spojení soutěžitelů dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území Pardubického kraje, Úřad postupoval obdobně jako v případě trhu maloobchodního prodeje průmyslových minerálních hnojiv.

III.3.2 Horizontální dopady spojení

53. Na trhu maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území Pardubického kraje dosáhla Skupina AGROFERT v roce 2014 tržního podílu o velikosti cca [15-25] %, zatímco tržní podíl nabývané Skupiny AGROFIN činil cca [5-15] %. Po uskutečnění posuzovaného spojení tak bude společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů v roce 2014 činit cca [25-35] %.

54. Z analýzy struktury relevantního trhu maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území Pardubického kraje vyplývá, že spojením vzniklý soutěžitel bude na tomto trhu i po spojení čelit konkurenci ze strany dalších soutěžitelů, mezi které se řadí především společnosti Odbytové a hospodářské družstvo Pardubice (s tržním podílem ve výši cca 25 - 35) %, VP AGRO, spol. s r.o. (s tržním podílem ve výši 15 - 25 %), Agrospol Czech spol. s r.o. a Agrokonzulta Žamberk a.s. (obě s tržním podílem ve výši 5 - 15 %) % či například UK.DITANA s.r.o. a AGRO 2000 - zemědělské služby, s.r.o (obě s tržním podílem ve výši 0 – 5 %).

55. V případě hodnocení konkurenční blízkosti obdobně platí, že Skupina AGROFERT je v oblasti přípravků na ochranu rostlin celorepublikově působící soutěžitel vertikálně integrovaný na výrobu, velkoobchodní a maloobchodní prodej, zatímco Skupina AGROFIN se zabývá pouze jeho maloobchodním prodejem na regionální úrovni. Rovněž v rámci Pardubického kraje působí v rámci rozdílných okresů. Tyto skutečnosti, stejně jako fakt, že obdobně jako spojující se soutěžitelé, tak i řada dalších konkurentů nabízí zemědělským prvovýrobcům obdobné služby či obchodní podmínky (např. možnost tzv. zeleného úvěrování), nasvědčují, že spojující se soutěžitelé navzájem nepředstavují blízké konkurenty, kteří na sebe uplatňují významný konkurenční tlak, jehož ztráta v důsledku uskutečnění spojení by znamenala podstatné narušení hospodářské soutěže.

56. Úřad má za to, že v rámci šetření byla prokázána možnost přechodu odběratelů přípravků na ochranu rostlin k alternativním dodavatelům, a to jak v rámci kraje, tak i případně na území sousedních krajů, když pouze jeden z oslovených subjektů poukázal na údajnou nemožnost nalezení alternativního dodavatele přípravků na ochranu rostlin.[23] V této souvislosti Úřad nicméně poukazuje na skutečnost, že již před spojením prakticky veškeré zmiňovaným odběratelem odebírané přípravky na ochranu rostlin pochází pouze od jednoho dodavatele

[22] Viz například rozhodnutí Úřadu S 49/2008 *AGROFERT HOLDING/PRVNÍ ŽATECKÁ*.
[23] Viz list spisu č. 315-317.

(jednoho ze spojujících se soutěžitelů). Tudíž v důsledku spojení se pro něj nic nemění, neboť je dle jeho názoru, když nemá žádnou alternativu, nucen odebírat od nynějšího jediného dodavatele, na druhou stranu je toto tvrzení v přímém rozporu se stanoviskem všech ostatních oslovených odběratelů, kteří Úřadu existenci alternativních dodavatelů potvrdili. Rovněž tak žádný z oslovených odběratelů spojujících se soutěžitelů nevyjádřil ve svých stanoviscích obavu z narušení hospodářské soutěže, jež by měla plynout z uskutečnění posuzovaného spojení soutěžitelů.[24]

57. Na základě zjištění, že spojující se soutěžitelé nejsou na relevantním trhu maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin v Pardubickém kraji blízkými konkurenty a že jejich odběratelé přípravků na ochranu rostlin na území Pardubického kraje budou mít i po spojení zachovánu možnost přejít k významným konkurenčním dodavatelům přípravků na ochranu rostlin, Úřad dospěl k závěru, že předmětné spojení soutěžitelů nepovede k odstranění či snížení konkurenčního tlaku na zkoumaném relevantním trhu. Vznik pro hospodářskou soutěž nepříznivých účinků v důsledku posuzovaného spojení soutěžitelů tak lze dle Úřadem učiněných zjištění vyloučit.

III.3.3 Vertikální dopady spojení

58. Skupina AGROFERT v oblasti prodeje přípravků na ochranu rostlin působí nejen na trhu maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin v Pardubickém kraji, ale i na vertikálně předcházejícím trhu (upstream market) velkoobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území České republiky. Předmětné spojení soutěžitelů tak má rovněž vertikální charakter a Úřad proto zkoumal, zda posuzovaným spojením soutěžitelů dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu maloobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území Pardubického kraje plynoucího z vertikální povahy posuzovaného spojení soutěžitelů.

59. Bylo zjištěno, že skupina AGROFERT disponuje na trhu velkoobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území České republiky nízkým tržním podílem ve výši cca [5-15] %, přičemž tento tržní podíl se v důsledku předmětného spojení nezvýší, neboť nabývaná Skupina AGROFIN na trhu velkoobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území České republiky nepůsobí.

60. Dále Úřad uvádí, že i v případě přípravků na ochranu rostlin existuje již v současnosti silná vertikální vazba mezi Skupinou AGROFIN a Skupinou AGROFERT, kdy cca […*obchodní tajemství*…] % přípravků na ochranu rostlin prodávaných Skupinou AGROFIN pochází od Skupiny AGROFERT. Dodávky přípravků na ochranu rostlin Skupině AGROFIN od ostatních velkoobchodních dodavatelů působících na území České republiky jsou pouze v zanedbatelném rozsahu a představují méně než […*obchodní tajemství*…] % z celkových velkoobchodních dodávek přípravků na ochranu rostlin pro maloobchodní prodejce v České republice.

61. Spojením vzniklý soutěžitel tak dle zjištění Úřadu, s ohledem na nízký tržní podíl Skupiny AGROFERT na trhu velkoobchodního prodeje přípravků na ochranu rostlin na území České republiky, působení významných konkurentů a rovněž tak silnou vertikální vazbu v oblasti dodávek přípravků na ochranu rostlin mezi Skupinou AGROFERT a Skupinou AGROFIN,

[24] Viz například list spisu č. 374-375, č. 364-366 a č. 269-272.

nebude mít schopnost jak uzavírat svým konkurentům přístup k přípravkům na ochranu rostlin tak vyloučit přístup konkurenčních velkoobchodníků k zákaznické základně.

62. V souvislosti s prodejem přípravků na ochranu rostlin jedna z konkurenčních společností vyjádřila obavu z narušení hospodářské soutěže, když poukázala na skutečnost, že Skupina Agrofert některé z přípravků na ochranu rostlin nabízí v exkluzivním prodeji či dosahuje díky své velikosti výhodných nákupních podmínek, že ostatní distributoři jsou nuceni tyto produkty nakupovat pouze od ní. [25]

63. Obdobně jako je tomu v případě oblasti prodeje minerálních průmyslových hnojiv, Úřad v této souvislosti uvádí, že Skupina AGROFIN již před spojením pokrývá svou potřebu přípravků na ochranu rostlin z téměř […*obchodní tajemství*…] % dodávkami od Skupiny AGROFERT a realizací spojení tak nedochází k žádné podstatné změně na trhu, a tudíž nelze ani předpokládat podstatné narušení hospodářské soutěže. Navíc v případě namítané exklusivity prodeje některých přípravků na ochranu rostlin rovněž nedochází ke změně situace před realizací spojení, neboť touto exkluzivitou Skupina AGROFERT již disponuje nyní.

64. Dle Úřadu tak lze vyloučit, že předmětné spojení soutěžitelů povede k narušení hospodářské soutěže na zkoumaném trhu v důsledku omezení přístupu konkurentů spojujících se soutěžitelů ke vstupům či k zákaznické základně.

III.4 Ostatní relevantní trhy

65. V případě trhu poskytování služeb pro zemědělské prvovýrobce na území Pardubického kraje, jež zahrnuje zejména služby spojené s aplikací hnojiv, přípravků na ochranu rostlin, mícháním krmiv, služby nákladní dopravy a mechanizace, skladování a servis zemědělské techniky, nedisponují spojující se soutěžitelé společným podílem převyšujícím 15 %, a proto posuzované spojení soutěžitelů na nich nevzbuzuje obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže.

IV. Závěr

66. Po zvážení všech okolností zkoumaného případu a po analýze možných negativních dopadů přicházejících do úvahy v důsledku jak horizontálního tak i vertikálního propojení činností spojujících se soutěžitelů Úřad dospěl k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů nevzbuzuje vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže na výše uvedených relevantních trzích, na nichž spojující se soutěžitelé působí.

67. Pro naplnění podmínky, uvedené v § 16 odst. 2 věta třetí zákona Úřad v dané věci rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí, a ve stanovené lhůtě toto rozhodnutí vydává.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení v souladu s § 152 odst. 1 a 4, ve spojení s § 83 odst. 1 a § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho oznámení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

[25] Viz list spisu č. 338-341.

otisk úředního razítka

JUDr. Michal Petr, Ph.D.
místopředseda Úřadu
pověřený řízením
Sekce hospodářské soutěže

Obdrží:
JUDr. Robert Neruda, Ph.D., advokát
Havel, Holásek & Partners s.r.o.
Hilleho 1846/6
602 00 Brno

Vypraveno dne:
viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy